

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár, Vízi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csőtörtőkön és Szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát először 7 kr, másodszor 6 kr, harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bályegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Kőszepes, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, február 13-án 1861.

Ólom szárnyakon, lassu, nehéz repüléssel zugott el fölöttünk gyászos tizenegy év. Fájdalmat hozott a reggel, búba merült az estvéli nap; új fájdalmak készültek az éj homályában. A szabadságra termett nemzet nehezen, de méltósággal hordta igáját. Minden változó a nap alatt; nincsen hatás vizsgálhatóság nélkül, ez a világ örök törvénye. S már most terhőkre kezdenek lenni a mi bilincseink azoknak, a kik reánk rakták.

Lám a Királyhágón túl már megnyiták, nem-sókára talán megnyitnak azon innen is a megyék házai. Országgyűlés van hirdetve és Budavárába — megnyitják az, remélem Pesten — talán oda leszünk hívva mi is; „Bal sors, kiket régen tép“ ott találkozzunk. De a találkozás öröme nem lesz keserűség nélkül, mert kimondhatlan fájdalmak emlékeit ujtja meg, s borús jövőnk képét tárja föl előttünk.

Ha sorainkon végig nézünk, nagy hézagokat látunk. Hiányzik sok régi bajtárs. Hasztalan keresünk többeket azokból, kik hatalmas karral vitték egykor előttünk a haladás lobogóját, bölcs tanácsukkal vezéreltek, megerősítették az ingadozót, felfogták a hátráló, minket egyenkint barátságos kebleikben hordoztak, a hont pedig imádták lelkük egész szerelmével. Nagy férfiak; embernyi emberek! Hol vannak ők?! — Fájdalmuk nagyobb volt mint ők magok: megtört szívök bánatjokban. Nagy szellemök apáinkhoz költözött, hírül mondani az ország búsulását. Emlékek maradjon kedves és tisztelt mi közöttünk; s nemuljon utánok keservünk.

Vigasztaljon minket az, hogy egy számos fia falság serdült fel nyomukban; tizenegy fájdalmas év ivadéka, posthumus gyermekek, kik édes anyjokat — alkotmányunkat — életben soha sem látták, csak tükrös és homályos beszéd által, a mi szánkából vagy könyvekből ismerik, de készek lándzsát törni érte, bármely pillanatban. Ezen ivadék nagy időknek lesz tanúja, tényezője; azért nagyra is kell készülnie. Teljesen egybeforvra kell éreznie magát a magyar szent koronával. Egészen áthatva kell lenniök azon hittől, miként nem arra születtek, hogy 700 évig éljenek mint Mathusalem, az áldott béke ölében édes élvezetek közt mint Zardanapal — hanem születtek arra, hogy kötelességeik teljesítésében elkopjanak, s ha kell, elpusztuljanak.

És mi, kik még meg vagyunk a régiekből?! A nehéz idők eltagadhatlan nyomait hordozzuk magunkon. — Csoda-e?! Hányszor nem juttatta eszünkbe szomorú állapotunk szent Dávid ama zsoltárát:

Örökidbe uram! pogányok jöttek
És szent templomodat megfertőztették,
Jeruzsálem városát elrontották
És szélylyel nagy körakásokra hányták.

Szolgaídnak testek,
A kik megöltek,
Adattak a hollóknak,
Husok te szentidnek
Ételül vettettek
A mezsei vadaknak.

A mi szomszédságunk
Csufúságot íz rajtunk,
A kik körülünk laknak
Minket nem becsülnék,
Sőt csak megnevetnek,
Csufolnak és rutolnak stb.

Mintha 3000 év előtt a szent király éppen a mi sorsunkat panasznál!

A néplázadások házainkat kirabolták, lerontották, fű nőtte be ősi tűzhelyünket, gyermekeinket, öregeinket elhurcolták, lekonzolták.

Az ország kincsein idegenek lakoztak, míg az ország fia idegen bírák előtt perrel üldöztettek s járatlan utakon bujdosnak, saját hazánkban hontalanul; idegen földön ették a száműzött keserű kenyérét, tömlőczen rothadtak a magyar szent korona tagjai! A hon legderekabb fiait csufosan elvesztették.

Testvért testvér ellen uszítottak. Jogaink ellen fogtak fegyvert azok, a kiknek jogot, szabadságot, vagyont adtunk.

Az országot feldarabolták, felforgatták, vérbe, lángba, gyászba borították.

Szent királyaink s dicső apáink hagyományait, törvényeinket elszaggatták.

Keblünkben a királyi kegyeletet megingatták, meg akartak fosztani a magyar jellem legszebb vonásaitól, melyre oly méltán büszkék lehetünk.

És mind ennek nagy részét a törvény és igazság nevében követték el rajtunk!!

Ha e szörnyűségeket nyomozzuk, hová visznek a nyomok? mit látunk? — Felállnának hajszálaim — torkomba fulad a szó — lehetetlen kimondani. — Éppen az az érzés lep meg, mintha látnók, hogy az oltár előtt vigasztalásért könyörgő édes anyát, az evangéliummal üti agyon a pap. — Álmodott-e valaki valaha ilyet? — S pedig nem álom ez — hanem keserű valóság. Csoda-e, ha redőbe borult az arc, megöszült a haj, meglankadt a szemek csillogása, meghajlott a legerősebb természet is.

Bármily borzadalmas az, mit látunk, viselős asszony módjára eltakarjuk-e szemünket? Nem a mi és maradványaink szabadsága? nem az egész ország jövője áll-e a kérdésen? Nem mi magunk vagyunk-e hivatalba intézkedni saját sorsunk felett, s tenni úgy, hogy soha többé ne lehessen az országnak búsulnia? Tehetjük-e azt, ha állapotainkat fenéig nem látjuk?

Erősen ránk nehezedett az ur keze, de csókoljuk meg sujtóló veszszejét, mert hasznunkra vagyon. A nemzet mély fájdalmában önkeblére borult, magába tért, megismerte fogyatkozásait és erejét. Az a nemzet, mely pártoskodásról volt ismeretes széles Európában, amaz apró és mulékony árnyalatokat nem tekintve, mint egyetlen párt, tömegesen áll, s minden vészszel bizton bátran szembeáll.

Sokat szenvedtünk, sokat túrtunk; de mindezen gyötrelmek közt is meg nem rendült a hit, a remény meg nem fogyatkozott bennünk. Mert látván láttuk, hogy ellenünk szándéka képtelenség; eljárásuk fonák és embertelen; tudtuk, hogy „önkeze veri meg a gonoszt“, és „az isten megtartja azokat, kik a törvényt tisztelik“; tudtuk, hogy egy alkotmányos nemzet élete erősebb, mint egy néhány agyafúrt elmélődő kísérletei, melyek nem alapulnak az emberi lélek természetén, kit az Isten szabaddá teremtett; tudtuk, hogy

„Az nem lehet, hogy annyi ész, erő,
És oly szent akarát,
Hiába sorvadazzanak
Egy átoksúly alatt.“

És imé, jelöl a világfordulásának lön szózat az égből, hogy: „Magyarország lesz!“

És imé, a szó teljesezésbe indul. Miután a nagy egységes birodalmat alapítandó miniszter urak kezei közt, az iskolák besötétedtek; a belkormányzat, igazság-kiszolgáltatás elszibadt; az ipar, kereskedelem, tönkre jutott; az államadosság elviselhetetlen magasságra nőtt; az arany ronggyá vált, a hitel elkopott; minden barátok benn, minden szövetségesök künn félrevonult; midőn saját fővárosuk és örökös tartományaik hangulata gyanus; midőn önmaguktól pirulniok kell; midőn a roszul épített s még rosszabbul kormányzott államhajtó zátonyra tettek; midőn az elcsüggedés minden pillanatban fenyegeti; midőn egy szóval látják, hogy előttük sötétség, nyomukban átok, rom, pusztulás — s messze, messze maradtak a tervezett nagy, egységes, fiatal birodalom álmadott boldog virányai: hozzánk, a megrabolt, leigázott, sokszor gúnyolt, barbár Magyarországhoz folyamodnak s megkínálnak törvényes szabad alkotmányunk árnyékával s ígéri, hogy ez után már minden jobban lesz, — Magyarország lesz. — Lesz?! — Van Magyarország, de nem az önkö kegyelméből német uraimék. Nem önkö mentenek meg minket, hanem mi mentjük meg önöket, ha önöknek is, nekünk is, — és Istennek is úgy tetszik, — vagy elveszti önöket határtalan felfuvalkodottságuk, ha meg nem ragadják korán a menekülést egyetlen eszközt, melyet csak mi adhatunk önöknek. — Van Magyarország, imádott hazámnak fia, kedves véreim, — ha mi magunk készakarva el nem pusztítjuk; ha apró zugérekért az egész országot el nem áruljuk, ha tévútra nem hagyjuk magunkat vitetni éppen azok által, kik tizenegy hosszú éven át gyötörték. Árultak-e el valaha országot lesújtóbban? Volt-e

valaha országnak több oka keserűségre, gyűlöletre, bosszura? De

Volt-e valaha országnak állása válságosabb mint a jelen? állott-e valaha nemzet előtt nagyobb pályadíj?

Nem teszik-e kábulttá, vakká az értelem világát, a keserűség, gyűlölet, bosszuvágy? A sérült és gyűlölettel háborgó kebelnek édes a bosszu, — meghiszem! — pillanatra — de később? — nem a bosszulóra esik-e vissza a bosszu átka és gyalázata?

Nem tisztá felfoggással, ép észszel, nem magasztosan fendobogó kebelrel, egész elszántsággal, nem erők teljes megfeszítésével kell-e eljárunk abban, mit közelebről előnkbe mért végeztünk?

Nem volna-e bennünk annyi életrevalóság, annyi ész, annyi nemesség, annyi erő, hogy megtudnók zabolázni önmagunkat? mi, kik készek vagyunk harcra kelni az imádott hon nagy érdekei mellett!

Csilapodjunk. — Nem jó az embernek krokodil tojásokat melengetni keblében, mert előbb-utóbb kikelnek, s minket falhatnak föl legelőbb: azért fokaszszuk ki azokat s dobjuk el messze magunktól. Kicsin egy emberkebel, hamar lobban szerelemre, könnyen telik meg keserűséggel. De tág egy nemzet kebele, sok szeretet fér belé; sok keservet lehet belé fulasztani; az az erő, melylyel „annyi balszerencse közt, oly sok viszály után“ fenntudtuk magunkat tartani ezred éven át, képes lesz megzabolázni önmagában óriási keservet, gyűlöletet, bosszút. — Tegyük meg, — nem másért, mint a magunk hasznáért, a magunk becsületéért. Tegyük félre önzést, kisszerű elégtételeket, apró zugérekéket. „Ne építse senki várát a közromlás fölött.“

A megyéknek kötelességük a törvény teljesítése: azért elrendeltetésökhöz hiven tesznek, ha a törvényhez szorosan ragaszkodnak; de az utolsó időkben törvényes állásukból úgy kiültették, hogy abba rögtön egészen visszaállani nem lehet, a mellett az erő és hatalom felettük, — egy ideig — még tetteg olyanok kezében van, kik minket nemcsak nem szeretnek, de nem is ismernek, s minden erőteljesebb megyei életnyilvánulásban megbotránkoznak. Azért ne tegyenek megyeink semmi olyat mi az országgyűlés egybe jövetelét meggátolná vagy elhalasztaná. Mert az országgyűlés van hivatalba sikeresen megszüntetni a törvénytelen állapotot, s intézkedni úgy, hogy csak a magyar törvény és magyar király uralkodjék Magyarországon. A megyék feladata az országgyűlést ezen küzdésében, erejük teljes megfeszítésével támogatni.

Horvát, szerb, szász, oláh testvérek ne hallgassanak hamis proféták szavára, kik kiváltságokban, különködésben ígéri nekik boldogságukat, mert minden kiváltság a más szabadsága rovására történik, és ha azt az országos közhaszon nem igazolja, káros, egy a résznek mint az egésznek. A „divide et impera“ szabályt, minden bizonynyal nem a népszabadság öregbítésére csinálták. Valamennyien külön nép fajokul, egyes sugárok vagyunk a magyar szent korona fényében; szakadozottan apró lángok, melyeket egy szélesapás kiolt; egyesülve, — tiszteletet parancsoló elsőbb rendű csillag az európai államok rendszerében.

A béke nemcsak tőlünk függ. Midőn az önmérséklés és béke mellett szölok, szóm nem azt teszi, hogy túrjunk örökösön, békülünk minden áron, békülünk és felejtünk. Mentsen Isten. — Ám túrjunk mig jobbat nem tehetünk, ha csak lehet békülünk, de ne felejtsünk, mert a multak emlékezte a jövő bölcsesége.

Azok az urak is a Lajthán tul tegyék meg részükrol mi a békére vezet. Észrevehették talán már, hogy nem jó az ország békétürését kifárasztani, hogy a kontárkodás ideje lejárt, hogy az alkotmányt fukarul, fél markonkint adogatni vissza, semmit sem ér; átláthaták volna tán már, hogy az egységes osztrák birodalom halvaszületett gondolat, kivihetetlen; annak erőltetésével magokat veszedelembe vitték. Állítsák vissza Magyarországot a törvény teljességében, utógondolat nélkül, bona fide. Négy hónapig várni az alkotmány küszöbén sok idő oly nemzetnek, mely szabad volt egykor, s már 11 év óta rabigában

szenved. Halogatásra nincs idő. „A „tousjours prendre, jamais rendre et encore prétendre“ féle eljárással a megbomlott béke soha helyre nem áll.

Báró Bánffy János.

A fejezővárosi értekezlet első ülésének folytatása. — Brán erre felolvassa a szobai gyűlés jegyzőkönyvének választást illető pontjait, melyek I. cikke a választási jogot a földbirtok, kereskedelem, ipar vagy tőke, katonaszkadban részvét és tudományra alapítja, 10 frt censussal. II. cikkben a jövedelem alapjánai illetékességet 50 frthan alapítja meg. Jövedelemre való tekintet nélkül részelteti a honoratiorokat, kik közé a földmérőket, közlekedési tanácsadókat, közlekedési tanácsadókat és borszárműveket is beosztja. A III. cikkben a nagykorú választott választatási képességgel ruházta fel, hollakás tekintetbevétele nélkül. A IV. cikk szerint a választások közzétételének. A szavazatok számlálásánál a felkeltetési választás érvénytelen; ugyancsak az V. cikk szerint ha az esztergomi által történt. A VI. cikk értelmében a követek utasítását ellátandók.

Horváth István (volt kir. táblai ülnök) Ugy látja, a fennfoglalt tárgy felett két vélemény van, egyik püspök Haynaldé, ki az alkotmány szelleméből, a másik érsek Suttóé, ki az oet. 20-ki diplomából indulva ki, ellenvéleményt képvisel. E két vélemény közt kell választania, mint hazafi, tanácskozási tag, a törvények értelmében, neki Haynaldot kell pártolnia, s oka egyszerűen az, hogy az uniótörvény a codificatio minden stadiumán keresztül ment, e stadiumok a kir. előterjesztés, végzés, felterjesztés, confirmatio, inarticulatio, sanctio, mely utolsó Insbruckban hajtott végre, hol hogy semmi befolyás sem történt rá, mint a ki jelen volt, bizonyíthat; s végre jött a kihirdetés, melynek alapján Erdély a magyarhoni gyűlésre követte megválasztást, fel is küldte, hol szólt is, mint az uniós feltételeit dolgozó választmányi tag szintén működött. E bizottság 16 ülést tartott, bevégezte feladatát, munkáját átadta Erdély akkori kormányzójának, ki Szemere miniszter által a nádor elé terjeszté; s szólt, mint a román ügy eladója biztosíthatja a román nemzetet, hogy abban a nemzetiség, nyelv, vallás kérdése egy volt beillesztve, hogy azzal a nemzet bizonyosan meglett volna elégedve. — Átmenvén az uniótörvény jogi oldalának tárgyalásába folytatja. Ő eljelja, a püspök azt mondá: e törvények a nemzet százados kiállításainak tett eleget: ő ezredesnek mondja. Erdély Magyarhonnal elejétől egy volt, Magyarhonn a mely törvényt hozott, az Erdélyt is kötelezte, azt mondják, a mohácsi napok után elvált, tagadja. Megszakadt ugyan a királyválasztás kérdésében, de a haza egy maradt. Ausztria alá mint a magyar szent korona tagja ment vissza. Csúpn az igazgatásban volt különbség, de az elv a régi maradt. S hogy az uniós kérdése 48-ban nem volt rögtönözve, arra felhossa az 1790 előtti lépéseket, fel különösen 1791-et, midőn Erdély uniós szorgalmazó követi közt ott látnak a szász nemzeteit is, mint a kik e tárgyban a magyarhoni országgyűléshez voltak felküldve. — Átmenvén a Brán által felolvasott ellenvetésekre. Az elsőre, többek közt, azt mondja: oly törvényt alkotni, melybe minden beleegyeznek, nagy feladat; hogy terrorismus alatt kelt, arra nem foghatja meg, hogy Insbruckban ki terrorizálhatta volna ő felségét, sőt azt is tudja, hogy a szász és román ellenpárti azon választ adá, miszerint az uniós törvényben bántalmat reájok nem lát. Szólt tehát ragaszkodik a 48-ki törvényekhez, mert azok mind alakilag, mind lényegileg, a törvényhozás minden kellékeinek megfeleltek. — Tisztelet az egyéni és nemzeti szabadságot, de Erdély legislációja szellemét bátran szembe teszi akár Oláhország, akár Eszackamerikáéval. De törvényhozásunk az utolsó időkben már papirus törvényhozássá vált: 1836-ban a homagialis törvényszék egy betűje miatt 6 hétig állt a hongyülés télen együtt. Ki kell e különös helyzetből valahára bontakoznunk. Feleliti, hogy a részeket elvesztettük; s azt, hogy a közös hongyülésen hozandó törvényeknek garanciája lesz, mi nálunk hiányzott. — Még egyet. Vegyük a dolgot gyakorlatilag. Tartsunk országgyűlést. A magyarhoni országgyűlés koronázáson kezd, mert addig ő felségével nem közlekedhetik; Erdélyben is az inauguratio kell kezdeni. Az inauguratio magával hozza a diploma kiadását: miféle diplomát kapunk? A leopoldit? az 48 elölörötte. Új diplomát dolgoznak? azt ily viszonyok közt lehetetlen. Nincs egyéb expedien, mint pártolni a 48-iki törvényeket. — Legyen elég ennyi a tudós szónok alapos beszéde tüzetes ismertetéséből. — Ezután az ellenvélemények ezafolatára tért át. A Lajtán tñi nézet, s így az oet. 20-iki basist pártolók ellenében megemlíti, hogy 12 év óta annyi basist látnunk már, hogy csak ezért sem kívánja a legalis tért elhagyni. Figyelmükbe ajánlja, hogy ezek az új diplomák a practica sanctioit veszélyeztetik, pedig akkor midőn Ausztriát 1742 és 1809-ben a külbatalmak felbontani akarván, megtámadák s végpusztulás fenyegeté: a magyar, illetőleg a practica sanctio tartá meg; tagadja, hogy azért mával 1804-ben Ausztria császári címzet vett fel, azáltal Magyarhonn alá esett volna. Végre Suttó érsek történeti és diplomaticai adataira tért ki; megmagyarázá, hogy Erdélyben nem nemzetiségek vannak, hanem magyar, székely és szász föld, melyek a letelepítés különböző phasisai szerint igenis különböző jogviszonyokkal bírnak, s szívesen enged hasonló jogállapot az oláh nemzetnek is, ha magoknak Erdély földén ily territoriumot bírnak kimutatni. — Ne recrimináljuk a multat, hanem győződjünk meg, miszerint 48 a román nemzetnek adott leg-többet. S miután a többi nézet bizonyítatlan provisoriumra vezet, csatlakozik Haynald p. nézetéhez.

Elnök. Belátja, hogy a felvett tárgy természeténél unióról nem emlékezni, nem lehet: mindazáltal figyelmeztetni kívánja az értekezlet tagjait, hogy az uniós negyedik nemzet kérdése nem tárgya a tanácskozásnak.

Schmidt Konrád (magyarul), hogy rövidebb legyen, (németül kíván szólni.) Belátja, hogy az 1848-iki törvények a törvényhozás kellékeivel bírnak, törvényhozási szempontból nincs is ellene semmi kifogása, csak hogy talál-tassék ut arra, hogy ő felsége is egyezzen belé; s ezen esetre azon feltétel, mely a választókra nézve a magyar

nyelv tudását követeli, hagyassék ki. Mindazáltal tagadja azt, mintha a 48-ki törvények minden nemzetiség igényeit kielégítenék. Megengedi, hogy azon törvények az egyéni jog-egyenlőséget biztosítják, de őt a nemzet is kívánja. Itt a szónok az erdélyi korábbi törvényhozás alapjára kitérve azon tételt állítja fel, miszerint a 48-iki törvények nem a magyar törvényhozás szelleméből folytak; miután azok miniszteriumot, képviselőt állítottak fel, s a centralisatit elő-terbe állították, azt exoticusnak nevezé. Bevallá, hogy a szász nemzet nagyrésze nemcsak nem irtózik az uniótól, sőt kívánja azt, de municipiumai megfartásával, centralisatit nélkül. Ily alapon magának sines kifogása. — Ezután a jelen tanács-kozmány kitűzött tárgyra térvén át, egy a szobai szász előleges értekezlet által szerkesztett választótörvényjavasla-tot olvasott fel (magyarul), melynek alapján a legközelebbi országgyűlést a következő alkotórészek tennék: a) királyi kormányzók, b) r. katolikus, görög-egyesült és nem-egyesült püspökök, a helvét, ágostai és unitarius superintendensek, c) a nagyobb birtokosság választott szülöttei, d) az eddigi karokhoz tartozott magyar, székely, szász nemzet követői, e) a kir. városok, eddig is képviselt taxás helyek, és ezután részesítendő mezővárosok követeiből. — Ezen osztályok mikénti részvételére ismertetése és módosításai tá-mogatására hosszas indokolatot folytatott, melyből a követ-kezőket említi: A nagyobb birtokosságból minden nem-zet és rendkülönbség nélkül egy választó osztályt kíván fel-állítani, a részvételre censussal 100 ft egyenes adót kíván, s az így összealkotott nagyobb birtokosság 40 követet kül-dene az országgyűlésre. A megyék és székely és szász szé-kek eddigi két-két követét meghagyja, ez alapon a magya-rok 18, a székelyek 10, a szászok 22 szavazatban része-sülnek; a románoknak 28 szavazatot ad, mint a mennyi a magyarok és székelyek együtt. A választást minden nem-zet a más nemzet kérésztésével hajtja végre. A szász föld-ön lévő magyarok a legközelebbi magyar választókhoz, a magyar földön lakó szászok a legközelebb eső szász föld-re vándorolának szavazatuk beadása végett; a románokra nézve a politikai felosztásra tekintet nélkül választókertile-tek kellene alakítani. A census 8 ft, es. k. városok közül, Szeben, Brassó, Kolozsvár és M. Váráshelynek 4-4 (két-anynit, mint egy-egy megyének), a többi királyi, taxás és mezővárosoknak, u. m. Fejérvár, Szamosújvár, Erzsébetváros, Abrudbánya, Vizakna, Vajdahunyad, Kézdivásárhely, Hátszeg, S. Szt-György, Sz. Udvarhely, Ilyfalva, Cs. Szere-da, Bereczk, Szék, Oláhfalva, Kolozs, Torda, Enyed, Dézs, Fogaras, Gy. Szt-Miklós, Segesvár, Berethalom, Medgyes, Szászsebes, Szászváros, Szászrégen, Köhalom, Nagysink, Szent-Agota, Balásfalva, tehát 31 kisebb város két-két kö-vetet küldene, melyekben censussal a 48-ki törvények alap-ján 300 ft birtokot vagy önálló ipariüzletet, vagy 100 ft jövedelmet állít fel, a honoratiorok bebocsátásával. Elettől mindeniknél 24 év. Ezeket felolvassa felkérő az értekezle-tet, hogy ez indítványt oly haszonszeretettel s a társnemze-tek iránti tiszta indulattal vegyék fel, mint a milyennel ő azt tette. Vegül Suttó érseknek az Andreanum diplomára tett hivatkozását ezafolja.

Elnök. A Schmidt Konrád ur indítványát tanácsko-zás tárgyává nem teheti, miután az tulmegy a jelen gyűlést egybehívó leirat körén, mely a korábbi jogállapotokat tüzte ki alapul.

Smidt K. E. volt egyéni véleménye, tovább támogat-ni nem kívánja.

Schulutz érsek (magyarul megjegyzi). A történetre hivatkozása nem valami sensatiból eredt, s a magyar és oláh paraszt egyforma terühordozásáról mondtakban telje-sen egyetért.

Zeyk Károly. Meg van a kérdés vitatva, rövid akar lenni. Tény az, hogy az igazgatási forma az egyénekre ala-kitólóg hat. Alkotmányos országban élő emberek előtt a tör-vény szent, még akkor is, ha azok hiányosak. Hol zsarnoki önkény uralkodik, békának nézik, s örvendenek rajta ha az hiányos. Mi nyolczszáz éves alkotmányos életünk át me-gtanultuk tisztelni a törvényt, mert törvény: s már csak ezért is ragaszkodik a 48-ki törvényekhez, s ragaszkodik továbbá, mert e törvények arra is megfelelnek, hogyan és melyik or-szágyűlésre kell követeket választani. S bárha ideiglenes is e törvény, míg más törvényünk nincs, minden embert kö-telez (helyes!). Sajnálja, hogy S. érsek történetre hivatko-zására az előadási nyelv miatt ezafolatokat nem hozhat, de nem is a történet itt a kérdés, hanem az, miiben kell ré-szletetni a román nemzetet. S ezt a 48-ki erdélyi törvény világosan megmondja, s azt hiszi, hogy a román nemzet ennél többet nem követelhet, a magyar ennél többet nem adhat. Arra nézve mi a „de nobis sine nobis“ elvőlöl me-rittefik, azt a lengyel országgyűlés vetőjához hasonlítja, mely veto Lengyelország szabadságának sir-lyát ásta meg. Schmidtnek azon megjegyzésére, hogy a 48-ki törvényezikben változás történt: azt nem az esztergami konferencia, hanem a kormány tette. A municipalitásokra szónok is sulyt fektet: de a 48-iki törvényezikkek erre is megnyugtatólag felelnek. Választási tervére nézve bámul, hogy 12 évi experimentálás után ily levegőből kapkodott elvekre fektetett propositiókra hogy volt kedve; sajnosan látja, hogy azon a 12 esztendői rendszer modora ömlik el, s miután nem a practicus élet s hazai törvényeink, hanem a Gründlichkeittal dieceskedő bureauk szellemében van szer-kesztve: részleteibe nem bocsátok; s miután nekünk po-sitiv törvényünk van: octroyozásba elegendni nincs kedve.

Elnök. A tanácskozást elnapolja.

Kolozsvár felirata. Városunk közsege e hó 19-én gyűlést tartott, hol alapos vitatkozás után az ő felségéhez intézendő felirat fogalma lön megállapítva, valamint a magyar kiserő irat, mely mellett amaz a magyar megye- és helyba-tóságoknak megküldetik, pártolás és csatlakozás végett. A fel-irat így következik:

Felséges császár és apostoli király! A mennyire megörvendeztette ezen sz. k. város pol-gárait az 1860-dik év okt. 20-án kelt es. kir. levélnek azon kijelentése, miként felséged uralkodói kötelessége azt hoz-

ván magával, hogy az ausztriai birodalom hatalmi állását megőrizze s annak biztonságára kezesseget nyújtson, azon kezesseget pedig csak oly intézmények és jogállapotok meg-adása által nyújthatja teljes mértékben, melyek országai tör-ténelmi jogérzetének megfelelnek: éppen annyira már az első pillantában minden jogos reményt leverő hatott re-ánk azon legfelsőbb királyi intézkedés: miszerint Reichberg grófnak Erdélyre vonatkozólag nem a cs. diplomában ki-mondott történelmi jogérzetit, hanem ettől merőben eltérő és semmi jogalapon nem nyugvó szervezésnek utbaiditása meghagyatott s ekként azon biztonsági kezesseget, mit a cs. diploma egész általában felséged minden népeinek megadni látszott, a részletes alkalmazásnál Erdélytől merőben meg-tagadva lenni szemléltük.

A törvényeink által nem ismert erdélyi udvari korlát-nokságnak újbbi életheletetése, — egy az erdélyi országgyű-lés előkészítése és szervezése módja felett véleményűt adandó k.-fejérvári értekezletnek megrendelt egybehívása, — Erdélynek a folyó év apr. 2-ra kihirdetett Magyarhonn országgyűlésére meg nem hívása, Erdély törvényhatóságainak még eddig el-mulasztott szervezése, a 11 év óta olomsuly gyanánt ha-zánkra s belkormányzatunk minden ágazataira nehézkedett, s az alkotmányos élet legparányibb mozzanatait elnyomó rendszernak, még folyvást fenntartása mind nem azon keze-ségi módok, melyek akár a felséged által oly magasztos kez-deményezéssel nyilvánított atyai szándokával megegyez-nek, akár pedig alkotmányos multunk visszahelyezése iránt az ígért biztonságot megadhatnák.

Es városunk mégis példás nyugalommal és szenve-déshez megszokott kitartással várt mind ez ideig; pedig ha elmondanók felségednek, hogy 11 év óta erkölcsileg és anyagilag mit szenvedtünk — hogy ezen egy századnak tet-sző idősáka alatt saját hazánkban bontalanok, saját tűzhe-lyeinknél idegenek valánk: felséged atyailag befogná látni, miszerint ezen népnél a türelem — ennyi baj és vész után, kimerülés pontjára jutott, s azért nem elég csak félrendszá-bályokat nyújtani, hanem törvényes el nem évülhető jogait őszinte megtartási szándékkal életbe is kell léptetni.

Felséges ur! Erdélynek történelmi joga nem egy er-délyi országgyűlés előkészítésében, vagy éppen megtartásá-ban áll, hanem a fennálló törvények, soha meg nem semmi-sített, de csak ideiglenesen megszakasztott közjog continuí-tása elvénél fogva az 1847—48-iki pozsonyi országgyűlés VII-dik, és az 1848-iki erdélyi I. II-ik t.-cikkeket sérthetle-n rendelteit alapul. Ezen törvényektől sem az azokat megszentelt felségnek, sem az országunk eltérni nem ée-het, nem szabad: azokat nem a vaktörténet vagy éppen rögtönzés hozta létre, hanem azokban a magyar király is Erdély fejedelme hozzájárultával Magyar- és Erdélyország-nak több mint 300 éves jogos kívánata találta teljesülését, egy annyi ideig folyt közjogi processus jutott végleges meg-oldásához.

A mohácsi nap Erdélyt elválasztván az anyaországtól, mind két haza sorsát a keleti hatalmasság befolyása alá vetette. A habsburgi bázisból származott magyar királyok nem bírtak elég erővel a törökök s az ezáltal taplált belső szakadásokat fékezni, de azért Erdély iránti jogaikról soha le nem mondtak, sőt azt időről időre köztött szerződések-kei fenntartani el nem mulasztották úgy annyira, hogy a n.-várad békekötésűl kezdve az 1690-dik évig mind a ma-gyar királyok és Erdély fejedelméi, mind pedig a két haza országgyűlései Erdélynek a magyar korona alá tartozását folyvást elismerték. Bizonyítja ezt, az 1538-iki n.-várad-i szerződés 7-dik pontja; az 1552-iki I. magyarországi tör-vényezik; 1571-ben Maximilián és Báthori István közti egyesség; 1595, 56. m. orsz. t.-cikk: 1608-dik év aug. 20-án Mátyás és Báthori Gábor közti szerződés; Erdélynek 1608-ban 1610-ben hozott országgyűlése végzése, 1615-ben második Mátyás és Bethlen Gábor közti szerződés. Ezek alapján I. Leopold Erdélyt nem is más jogcímeken, hanem mint magyar király vette át, mit igen világosan tanúsít Erdélynek Carafával az 1688-iki évben kötött szerződése, a Leopoldi hitlevélnék ezen kifejezése: „muneris nostri regii esse dignoscimus, charissimam hanc Transilvaniae re-gionem, iam a seculis regno nostro Hungariae assertam, magis magisque velut animam nostram amplecti.“ Az 1693-ik évben kiadott gubernatori utasítai ezen szavakban nyilat-kozata: „postquam divino statui placuit Transilvaniam an-tiquissimum regni Hungariae membrum olim per injuriam temporum ab eodem avulsam nostro imperio postliminio restituere.“

Ezzel azonban az elválás után mindjárt megkezdett közjogi processusnak csakis első stadiuma lett megoldva, mert Erdély kormányzás tekintetében is külön nem marad-hat vala. M.-ország mindig sérelmét látta abban, hogy a Leopoldi hitlevél sarkalatos törvényei megsértésével az ő tudta és befolyása nélkül köttetett. Azért is az 1715-dik év-től kezdve 1848-ig alig mult el egy országgyűlés, melyen Erdélynek a Mohács előtti szoros egyesületbe visszatételére nézve fennálló országos kívánat mind a két országban szóba ne hozott volna. Tanúsítják ezt az 1715. 92-dik, 1723. 20-dik, 1729. 7-dik, 1741. 18-dik, 1792. 11-dik tör-vényezikkek, 1825/27-iki országgyűlési előleges sárelmek és kívánatok, az 1836. 21-dik t.-cikk. Erdély részéről pe-dig az 1790-, 1841-, 1847-dik ezen kérdésre vonatkozó országgyűlési végzések, tárgyalások és feliratok. Azonban ha a két testvér ország közti szorosabb kapcsolás iránti óhaj és jogos kívánság sokáig foglalkoztatta is a tör-vényhozást, a végeredményre mégis csak az 1747/8-iki VII-dik pozsoni és a királyi előterjesztések alapján alkotott és királyi megerősített nyert 1848-iki I. II. erdélyi t.-cikk-kek által emelkedhetett, ki levén ezekben mondva, „hogy az egyesülés király és nemzet közös akarata-lyal megtörténvén, ezental a törvényhozási ha-talom csak az egyesült haza orsz. gyűlésén gya-koroltathatik.“

Valamint tehát Erdély utolsó országgyűlése 1848-ban örökre bezárattott, úgy nem lehet feltelni, hogy M.-ország Erdély nélkül a törvényhozási hatalom külön és csak ma-gára bármikor és bár hol törvényszerítés nélkül gyakorolni s a szoros egyesülés kétoldali kötését feloldani hivatva lehet-

ne. És a midőn mi ezen történelmi jogot legmélyebb fűtőszellel felségednek felmutatjuk, nem mellőzhetjük, hogy egyszersmind az alattvalói hűség nyíltságával ki ne jelentjük, miként csakis a fennálló törvények szigorú megtartása azon egyedüli kezesség, mely mind a trónt, mind pedig a nemzetnek ahozi szilárd ragaszkodását minden viszonyok közt biztosítja, s a mindkettőnek kárára 11 év óta fennálló romboló rendszerből biztos kibontakozást elősegíteni, a trón és nemzet közt annyira nélkülözhetetlen birodalmi kapcsolatot helyreállítani képes.

És a midőn ezen hitben élünk, egyszersmind bátorságot veszünk a történelemben letett példák közül, azon egyre hivatkozni: Alphons spanyol király minden oldalról országát felforgatással fenyegető ellenségek által lévén megtámadtatva, ily helyzetben is miniszterei tanácsára, miszerint vetne minél nagyobb adót népeire, királyi méltósággal visszautasította, azt mondván: „inkább tartok népem könnyeitől, mint elleneim erejétől.”

Mi is azzal tartunk: törölje le felséged a törvények teljes helyreállítása által népei könnyeit, s felséged trónja megdöntötten sziklán fog nyugodni.

Felséges urunk! Midőn Európa láthatárán újabb felhőket látunk tornyosulni; midőn igen sajnatos tapasztaltuk: miként a közel mult keserveit a törvényes tér elhagyása árasztotta nemcsak hazánkra, hanem az egész birodalomra, s a népek érzeléteiben megtörtött bizalom szülte a trónra annyira káros bel és kül bonyodalmakat, midőn látjuk azt: mikép az átmeneti intézkedések nem az 1847/8-dik VII. posoni és 1848-ki I. II. erdélyi t. cikkekre rendelteti alapján foganatosítottak, hanem ezekben látköz rendletek keletkeztek, s folyvást újabb meg újabb experimentáló tervek készítettnek, melyek Erdélyt mint külön álló országot tekintve egy octroyált és törvények által nem ismert felfüggesztés szabatu alkotmányos utra vezeték: az alattvalói hűség érzetével emeljük fel könyörgő szavunkat: méltóztassék felséged a hatalom nagyságát, a trón tekintélyét, a népek nyugalmát egyedül biztosító törvényes utra lépni — Erdélynek a felidézett 1848-ki törvények alapján leendő siető szervezését elrendelni, s azáltal egy kedves alkalmat nyújtani, hogy Erdély s ebben éppen Kolozsvár városa is és még a f. év ápril 2-kán Budapesten tartandó közös országgyűlésen, mely Erdély nélkül nem is tanácskozhatik, képviseltesse, a trón és haza érdekében működhesse.

Alázatos tisztelettel maradván
Cs. k. Ap. Felségednek
Kolozsvárt, 1861. febr. 15-ken tartott városi közgyűlésünkől
hiv. alattvalói.

KÜLÖNFÉLÉK.

E hó 18-kán a székelyföld néhány vidékéről városunkban lévő s szintén helyi lakó fiából számosan jelentek meg gróf Mikos Benedek szállásán, hogy barátságos beszélgetés közt értesítsék egymást a székelyföld külön hatóságainak hangulatáról. A beszélgetésből világosan kiderült, hogy a székelyföldön általános rossz kedvet okoz a székek szervezésének késedelmé; Háromszékről jött atyáinkiai pedig alapos felvilágosítást adtak azon igen nyomasztó hangulatról, melyet Szacsvainak törvénytelen elfogatása s katonai fogságban tartása okozott. Ez okon egy vélekedtünk mindnyáján, hogy jó lesz b. Kemény Ferencz ő exját e hangulatra figyelmeztetni, s felkérni, hogy egy a hatóságok törvényes szervezését, mint Szacsvai megszabadulását sietve eszközölje. E kérés tolmácsolásával gr. Nemes János ő nma, gr. Kálnoki Pál, Horváth János és b. Orbán Balázs bíztak meg, a kik másnap tisztelegtek is ő exjájánál, kitől azon választ nyérék:

„Köszönöm a városunkban jelenlévő székely birtokosok iránymáni bizalmát, s szíves megalálásukat. Legyenek meggyőződve, hogy mind az fáj nekem is a mi a székely hazafiaknak fáj, s hivatali ideiglenes állásomat is, mely hajlott koromhoz képest kétszeresen terhes, nem nagyra vágyásból de a haza sorsa által kívánt kötelesség érzetéből voltam kénytelen elfogadni. Arra törekedtem, hogy hazánk szervezése minél gyorsabban megtörténhesse, s ő felsége elébe a szükséges feltételeket már megtettük, s reményem sőt ennél több: hittem az, hogy előterjesztésem mielőbb megnyerend ő felsége szentesítését, s így a székely székek és a vármegyék szervezése rövid időn végre fog hajtatni. A mi a Szacsvai ügyét illeti, e tárgyban már gróf Mikó Imre ő exjához egy folyamodványt adott be a szerencsés ellen férfi családja, mely hozzámm álltetetvén, én azt közöltem Lichtenstein herceggel, a ki úgy nyilatkozott, hogy az elfogott nem azon Szacsvai, kire a beszöktetés gyanúja terhesült, azonban azon terhelő körülmény csakugyan van ez ellen is, hogy egy katoná egyén puskáját feltalálták nála az árnyékszekében. Ő hercegsége megígérte, hogy a vizsgálatot gyorsan ellátatja s így hiszem, hogy az ártatlanul gyanúsított, rövid időn ki fog szabadulni. — Ő exjám magán beszélgetés közt még úgy nyilatkozott, hogyha az elhurcolt csakugyan további szenvedésnek lesz kitéve, akkor családja bizonyítványokkal indokolt folyamodást küldjön fel ő exjához Bécsbe, mit ő felsége elébe terjesszen.”

— Az általunk már említett gr. Bethlen Jánosnál tartott magántanácskozmányról következő indokoltabb értesítést vetjük e hó 19-dikén: „Tegnapelőtt városunkban egy második magántanácskozmány tartatott, mely már előbb volt szándékba véve, de közben a kolozsmegyey birtokosság megelődött azt. Délután számos itt lakó, s az ország különböző nézeteiből a központban mulató hazafiak gyűltek össze id. gr. Bethlen Jánosnál magánértekezletre a haza komoly figyelmeztető igénylő jelen viszonyai felett. A kancellár ő nmlgához járulandó újabb küldöttség is szóba jött, de ezt ismételni a többség nem látta szükségesnek; egyfelől azért, mert a nézetek a kolozsmegyey birtokossági értekezlet megállapodásával teljesen megegyezők voltak, másfelől pedig nem lehet kétség az iránt, hogy a köztisztelt főhivatalnok az értekezlet véleményéről magán uton úgy is értesülték fog.

— A mint értesültünk, b. Kemény Ferencz ő nagyméltósága a jövő vasárnap fog Bécsbe visszautazni.

— (Dohánytermelés.) Az országos pénzügyigazgatóság azon hirdetést adja közre, hogy míg a fennálló szabályok alkotmányos uton nem változnak, a dohánytermelés csak azon helységeknek engedtetik meg, a kik eddig termeltek; ezeknek is csak ha a szabály szerint, engedély nyerhetés végett jelentik, mert különben a mult évre adott engedélyek a jelenre érvénytelen nem bírnak.

— Marosvásárhelyről írják nekünk: A fejevári értekezleti tagok tiszteletére a városi tanács határozata következtében folyó hó 16-kán d. u. 3 órakor a városbáz ablakából nemzeti zászló lengett; alig telt félóra s már százával álltak. Este 6 órakor a Rákóczi hangjai mellett nagyserű fáklyás menet indult meg az „Aranykereszt”-nél szálaló társalkodóból, Dobolyi Sándor értekezleti tag lakához, hol J. J. a város és vidéke őszinte elismerését tolmácsolta, hogy lelkünk óhaját átértve mint magánértekezleti tag is, úgy járt el, miszerint véleményét a város magának vallhatja. Utána Bárdosi János román kereskedő megköszönte Dobolyinak, hogy a törvények mellett szavazott, mert ő román létere is úgy van meggyőződve, hogy hazánk s abban nemzete is, csak a törvények szigorú megtartása mellett lehet boldog; melyre Dobolyi fogadta, hogy élte végeig arra fog munkálni s kifejezte, hogy jelenlegi megtiszteltetése által a város önmagát tisztelte meg: miután reá adta a pecsétet az ő törvényes és jogos véleményükre. Ezután a helybeli zenekar elékelte a nép ezreivel a „Hymnust.” Innen a 4000-nél többre menő sereg, a Rákóczi riadó hangjainál fáklyák lobogása közt Nagy József értekezleti taghoz hullámozott. Itt Sz. L. beszélt a város nevében, felemlítvén, hogy a város és vidéke egyedül boldogságát a két haza törvényes egyesítésében látja — ezt óhajítja s ezért élni és halni kész. Nagy József a város irányában köszönetét nyilvánítván, beszédét azon óhajattal végzi, vajha a kitűzött nemzeti lobogók soha se kényszerüljenek többé rejtékhelyeikbe visszavonulni. A menet tanár Dózsa Elekhez vonult, ki meg nem jelenhetvén megtiszteltetése feletti örömet gr. Toldalagi Mihály által nyilvánítá, igérvén, hogy hátralevő napjait a honnak fogja szentelni. Újra felharsogott a Rákóczi s a nép a városbáz elé húzódva fáklyáit maglyába rakva elégette s a „Hymnust” és „Szózat”-ot énekelve csendesen hazaoszlott. A város a nélkül hogy valaki előre értesítette volna — egészen ki volt világítva. A jöpdélával a kertületi hivatal s a plébánia ment el s még a katonatiszt lakok sem maradtak homályban. A tisztelgést barátságos lakoma követte az „Aranykereszt”-nél, hol lelkes pohárköszöntések hangzottak a hazáért, testvériségért s jó hazánkfiakért. Reggel midőn e sorokat írjuk, még minden ablakban röpkednek a zászlók, sőt ott leng egy a székházán is, melyben a kertületi törvényszék szállal.

— Németországi lapoknak azt írják Bécsből, hogy Rainer főhg Magyarország palatinusává van kinevezve. A magyarok által e? nem írják e lapok.

POLITIKAI HIREK.

— A K. Közlöny szerkesztőjéhez. Bukarest 1861. febr. 11. A t. cz. szerkesztőség engedelmével beállok megint a K. K. munkái közé közvitéznek, fizetésül csupán egy-egy kis tért kérek egyszerű, de mindig igazságos soraimnak. Annak az „Ost. Deutsche Postnak”, melyet az itteni éleclap így fordított le románra „Oks Deutsche Prost”, bizony csak ostoba vagy rettenetes gyáva lelkű bukuresti tudósítója van. Így pl. közelebb azt írja innen, hogy itt őt hat magyar legionista van sat. Szegény sógor! megmondom én mi bántja a kelmed szívet oly rettenetesen, s mi által csalódott ön oly nagyon v. miért akarja hosszujának egész dühét arra az anyit zaklatott magyarnemzet szétszórt hontalan fiaira irányozni. Hát itt bizony egy idő óta még a román válogatott közönség is kezdi szegre akasztani a czillindereket, s felesipni azt a csinos magyar kalapot. Ez a divat nagy gyorsan kapván lábba, a bölcs sógor bizonyosan azt hitte, hogy a hány magyar kalapost lát, az mind Türrista, Garibaldista, s mind most jöttek ide Nolából, Caprerából, s az ég tudná honnan. De én még inkább bámulom az „O. D. P.” szerkesztőjét, hogy lehet oly gondolatlan ilyen ostoba híreket felvenni lapjába. Hiszen őt hat ezer ember, de még száz is — nem krumpli, hogy oly könnyen ellehetne rejteni B-ben. Itt hol minden hatalomnak consulátusa, Ausztriának pedig oly sok titkos hiva-kéme van, kik tulatesznek a szaglászathat a legügyesebb bécsi szaglárón. Itt állítani magyar legiót, oh risum teneatis!!

Az ilyen levelezők szokták Kossuthot, Klappát, Garibaldit a hipp hopp hírrel most Bukurestbe, majd Jassyba, Galaczon, Foksányba egy hónap alatt kétszer-háromszor meghordozni, a mi aztán később kisló, hogy merő hazugság volt. De hát hogyan eshetik, ha bécsi lapok itteni levelezői olyan bölcsen tudják, ki mikor volt itt, kinél volt, mit tett, hová ment? sat. Mint mondtam a magyar kalap, magyar viselőt itt is mind sürűben kezd mutatkozni, de nem Olaszországból, hanem Erdély-Magyarhonból hozatják vagy itt készítetjük őket. Mihelyt tehát e nemes levelezők a hotel Fieszkiben, Concordiában, Londonban sat. beszállni látnak egy csinos magyar ruhás egyént, azonnal összesugnak, s elő veled penna... itt van Kossuth, itt van Klappa, Hannibal ad portas, Bukurestben 6000 magyar legionista táboroz sat. beharangozzák a világot, elrémítik a békés serívő atyafiakat, s midőn a lapok ide is eljőnek, mi is összenézünk, jót nevetünk egyet, de aztán bosszankodunk is e sok ostobaságon és rossz indulatú ráfogásokon, s egy oseppt sem csudálko-

zunk, ha a Roman Nationalul elkecsereedik és gyáva ebeknek nevezi őket, kik minden kis neszre csaholni kezdenek. Szél fuvatlan nem indul. Ugy van. A mult nyáron talán vagy 100 magyar ifjú, a hogy tudott kiszökött, s a legtöbb úgy szólva koldusbottal elzarándokolt a szabadság hős földére. Hogy itt pénzös komité lett volna, nemtelen hazugság. Kinek a nyomor látásán megesett szíve, ha egy huszassa volt felét oda adta az ily zarándokoknak... Isten-fizessébe; mert azt egy becsületes magyar sem nézhette, hogy számításokban ily rútul csalódott honfiai éhenveszenek el; de a kik erre is készebbek lettek volna, mint visszamenni a hazába. Borzasztó helyzet! midőn később egy lelkes fiatal magát főbe löni, később éhen elveszni, török kocsis v. bár mi lenni, de visszamenni semmi esetben sem. Ezen fiatal honfitársainkból a hirtelen beállott nagy tél miatt néhányan el nem mehetvén itt szorultak... Galaczon. Keresik kenyerüket, a hogy lehet, de tisztességesen, várua a tavaszt a midőn szebb tájak felé repülhetnek. Berzenczei, ki Galaczon van mindent elkövet, hogy kenyeret adjon szájokba, mert ő még most is az az ember, kit sem mélység, sem magosság, sem élet, sem halál el nem tántorítottak hazája és honfiai szerelmétől. E hó 7-ken fényesen megtartott itt a fejedelem-ségek egyesülésének emléknappja. E nap volt az első, melyen a prot. és r. kath. templomokban is istenitisztelet tartatott e nemzeti győzelemért; most már nagyon rebesgetik, hogy rövid időn egy országgyűlés, egy miniszterium és egy metropolit leend Moldva-Romániában. — Legyen erős és nagy... a magyar-nemzet azt nem igrigeli, de mi is megvárhatjuk a román lapok vezetőitől, hogy ne tekintsenek oly kancsal szemekkel a magyar-nemzet igazságos és sz. ügyének győzelmére. r. l.

— Turinből írják, hogy mihielyt Victor Emanuel az olasz parlamentben Italia királyának kikiáltatik, azonnal megkínálja az olasz seregek védelmével a pápát, mit a szent atya elfogadni hajlandó (?) lenne, mert a francia helyőrség a nélkül is kivonul a szent városból és így kénytelen vele.

— Nápoly, febr. 13. „Mouette” francia corvette Gaetába indul a királyi család elvitelére. A királyi család elutazása után, a városi helyőrség is hadifoglyul marad, Messina, Civitella és Tronto átadásáig.

— Páris, febr. 10. Hallomás szerint azon pontok egyike, melyeket Franciaország a kilátásban levő conferentián szönyegre szándékozik hozni, azon jogra fog vonatkozni, melynek fogva Damascus katonailag megszállandó. Eddigél a törökök állhatatosan megtagadták Beaufort tóktól az engedelmet arra, hogy francia csapatok ezen szent városba bevonulhassanak. Lagueronniére ékes tolla ismét egy röpiraton dolgozik, mely e hó folytán meg fogna jelenni. Hallomás szerint, a pápai kérdés megoldására már egy ízben ajánlott javaslatot fogna azon röpirat némileg módosított alakban előterjeszteni: azt t. i. hogy az egész pápai birodalmat Róma várossal egyetemben át kell adni Szárdinának nagy Vicariatus cím alatt, bizonyos meghatározott pénzbeli kárpótlás s egyéb kötelezettségek elvállalása mellett. — A hadügyvezetés számára folyvást vásárolják a lovakat és öszvéreket. — Pelissier tbnagy utasítást kapott volna, hogy Algier partjainak erőseit minden kitelhető módon siettesse.

— A la-Guerroniere röpirata, a párisi börzén különös magyarázatokra nyújt már előlegesen is alkalmat. A péz-emberek azt hiszik, hogy a pápa világi hatalmának kérdése ily rögtön (?) azért hozzák szönyegre, hogy Ausztriának időt engedjenek a velencei és magyar ügyek kiegyenlítésére. Más szóval, hogy e lépés, mely az olasz egységnek kedvez, még kedvezőbb Ausztriára nézve. Hogy az olasz egységi kérdést csakugyan komolyan akarják Párisban szönyegre hozni: erre nem csekély bizonyítást szolgál Persigny igen élénk nyilatkozata az „unita Italia” mellett, melyet a senatus-bizottmányban tett, és hogy Troplong informálva van, a válaszfelirati javaslatban a detronisált olasz fejedelemről említést sem tenni.

— Újabbak. — Nápoly, febr. 14. Egy spanyol fregate a követeket Gaetából elvitte; II. Ferencz király 15-ken érkezik meg Rómába s onnan Triesten át Bajorországba utazand. Terracina, febr. 14. A capitulatio kezdetétől az alájegyzésig a piemontiak 50,000 golyót és bombát vetettek a várba. A városnak felét a piemontiak 14-dikén szállották meg reggel 8 órakor, ugyanakkor hajóra ült a királyi család. A király ellépett a nápolyiak előtt, kik fegyverben állottak, a katonák tisztelegtek sirva, a tömeg kísérté őt, szinte sirva. A király sápadt és megindulva volt; a francia corvetten (Mouette) királyi tisztelettel fogadtatott. Az elvitörázáskor az erőd batteriája tiszteledett, a sánczokon a lobogókat háromszor lebecsáták. Az őrsereg a piemontiak láttára százszori éljént kiáltott a királynak; — éppen most érkezik a királyi család Terracinába és tovább utaz Rómá-

ba. Róma, febr. 15. A pápa meglátogatta a nápolyi királyt és családját.

— Milano, febr. 15. A tegnapi „Perseveranza” írja: Gaeta capitulációja nekünk éppen alkalmas időben történt, miután nagyon valószínű, hogy a Pó mellett a trónról elűzött hercegeknek Ausztria által gyámoltott támogatását kell elfogadnunk.

— Fejérmegyéből a Hegyaljáról veszszük, hogy mindjárt az értekezlet után az ottani románok közé messz gyorsasággal lázító irat osztatott szét: „Epistole volante” czim alatt, mely a ki nem békülés esetében a tömeg nyers erejére mutat. A cikket közlendjük.

— Február 19-kén Zilahon a főispán Wesselényi Ferencz báró elfogadása innépelyét néhány fináncz rendkívüli kicsapongása háborította meg. Egy fináncz egyet a nép közül mellbe lött, mire a nép közt mozgás keletkezett, a szállásukba vonult finánczok újra két lövést tettek és sebesítés történt, valamint szuronydöfés által is. Pelei alispán az ingerült népet lecsillapította a finánczokat őrizet alá vette. Jövő számunkban többet.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE február 16-kán.

	pénzben	áruban		pénzben	áruban
Állam-adósság.					
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.10	76.30	Ausztr. államvaspálya	288.— 289.—
5%-os metalliques	100 frt.	65.—	65.25	Nyugati vasut	186.50 187.50
Földtehermentesítések.				Pardubitz vasut	105.50 106.50
5%-os magyarországi	100 frt.	65.75	66.—	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bánási, horvát és szláv	100 frt.	63.50	64.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	189.— 190.—
5%-os erdélyi	100 frt.	61.50	62.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	168.50 169.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	109.— 111.—
Trieszti db.	100 ft pp.	125.—	126.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	97.50	98.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a.é.	37.25	37.75	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	89.—	90.—	Három hónapra	
Salm	40 ft pp.	35.75	36.25	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a.é.) 3%	125.50 125.75
Pálffy	40 ft pp.	37.25	37.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	126.50 126.75
Clary	40 ft pp.	34.75	35.—	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4 %	126.70 126.90
St. Genois	40 ft pp.	36.—	36.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	111.75 112.—
Windischgrätz	20 ft pp.	20.50	21.—	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 %	148.50 149.—
Waldstein	20 ft pp.	24.75	25.25	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	58.80 58.90
Keglevich	10 ft pp.	15.—	15.50	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	—
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)	730.—	732.—	732.—	Korona	20.35
Hitelintézet 200 frt.	164.10	164.20	164.20	Császári arany	7.03
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.	577.—	579.—	579.—	Reczés arany	7.02
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.	405.—	407.—	407.—	Napoleons'or	11.86
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.	180.—	190.—	190.—	Orosz imperiale	12.15
Budapesti lánchíd 500 ft pp.	395.—	400.—	400.—	Ezüst	47.—
Éjszakai vasut	1908.30	1908.80	1908.80	Nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.—

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1-1)

(52)
Sz. 2662
67-1861.

Hirdetmény.

Ő cs. k. apostoli felsége f. évi január 30-áról legfelsőbb határozványával, a telek majorsági vagy urbérli tulajdonságának bizonyítására az Erdélyre nézve 1854 jun. 21-kén kelt legfelsőbb urbéri nyiltparancs 3. §-ában (birod. törvénylap 151. sz.) és az 1858 január 27-én kibocsátott urbéri bírósági utasítás 155. §-ában (birod. törvénylap 16. sz.) szabott határidőt 1862 jun. végéig méltóztatott meghosszabbítani.

N. Szeben, február 12-én 1861.

Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

NEM HIVATALOS.

(53)

(1-2)

Haszonbérbe adandó birtok.

Dézs városától egy rövid órára a Nagy-Bányára vivő országút mellett fekvő Kaczko helységében mintegy 260 holdnyi, minden szükséges gazdasági épületekkel, a legjobb módon ellátott birtok 4 egymás után következő évekre haszonbérbe kiadó, a kivenni szándékozók szíveskedjenek magokat az ott Kaczkon 95 szám alatt lakó fölbirtokosnál jelenteni.

(51)

(2-3)

Haszonbérbe adandó Legelő.

Korpad határán Kolozsvártól 2 1/4 óra távolságra egy tagba 400 holdból álló legelő bő vizű kuttal és vállakkal jó móddal ellátva egy évre haszonbérbe adandó; ezenkívül van még 30 szeker széna ugyanott eladó, melyet a vásárolni szándékló helyt az udvrba jó móddal ellátott új istállóban felhasználhat. Értekezni lehet minden időben a helységben a tulajdonu, megbízottjával.

(42)

(3-3)

F. év márczius 2-kán lesz a budai kölcsön-sorsjegyek ötödik húzása.

A sorsolási terve e 50,000 sorsjegyből álló vállalatnak 4. 679. 675 oszt. ért. forintira van fektetve, s ez 40,000, — 30,000, — 20,000 frtból álló nyereményekre osztva, a mikből e húzásnál 200 darab huzatik ki.

Ezen sorsjegyek mindenike 40 frt. mérleges ért. k után a legroszabb esetben is legalább 60, — 70, — 80 frtot kell hogy nyerjen.

Ilyen sorsjegyek kaphatók:

Kolozsvárt DIETRICH SÁMUEL kereskedésében.

(30)

21/2 1861.

(3-12)

Beküldetett.

A mi érdemteljes polgártársunk, fogorvos Popp úr Bécsben, az ő anatherin-szájvizének általános és akadálytalan üzetére az Éjszak Amerika összes szabad államaiban éppen most szabalmat nyert. Ezen elemert jeles szájjal fáradhatlanul előre törekvő felalálójának ösztintén szerencsét kívánunk ezen cikkek az Oceanon tuli nagyszerűen kiterjedő keletdőségéhez, melyet Europa egész területén a jelenlegi pillanatban csakugyan legnépszerűbb fogszéplési szereknek nevezhetni, és megvagyunk győződve, hogy ezen a legelső orvosi tekintélyek által ajánlott és ezereféleképpen megpróbált készítménye az Oceanon tuli hölgyek öltözék-asztalain is nem sokára éppen oly szilárdan lesz meghonosodva mint az ő világban, hol az már régóta felsőbbek és alsóbbaknál méltán a legnagyobb kedveltségnek örvend. Az oly gyógy-és illatszerekre Éjszak-Amerikában, mint tudva van, a külföldiek csak a legtrikább és különös tekintetre méltó esetekben, s az illető egészségügyi hatóságok részéről történt szoros megvizsgálás után nyerhetnek kiváltságokat; de szerencsére nincsen ott többé oly tudori collegium, mely elég szűkebb és pedáns lenne arra, hogy a már szabad üzletre bocsátott székely közírdetése modorába bele elegyednek és a készítőnek saját hirdetése fogalmazását önhatalmulag elébe szabná.

STEIN JÁNOS

könyvárusnál Kolozsvárt kapható:

A MAGYAR KÖZJOG ALAPVONALAI.

Gr. Cziráky nyomán írta Hegedüs Lajos. Ára 2 forint.

A magyarországi

szerb telepek

jogviszonya az államhoz.

Írta SZALAY LÁSZLÓ. Ára 1 ujfórint.

Dr. SUHAJDA

Magyarország közzoga,

tekintettel annak történeti kifejlődésére és az 1848-diki törvényekre. Ára 1 frt 50 kr.

Törvénytudományi műszótár,

közrebocsátja a magyar tudós társaság; második bővített kiadás, 2 frt o. é.

VERBŐCZI ISTVÁN Hármaskönyve. Pest, 1844 kötet	2 frt — kr.
GOROVE ISTVÁN Nemzetiség	— frt 60 kr.
BRANKOVICS JÓZSEF jogtanár, bírói parancsok magyar példányokkal, alkalmas kézi könyv bírák, ügyvédek és perlekedők számára	1 frt — kr.
CSATSKÓ IMRE, bevezetés a természetjogba, és tiszta általános természetjog	1 frt 50 kr.
AZ ERDÉLYI TÖRVÉNYES Királyi-tábla számára adott rendszabás	— frt 63 kr.
HUBER, POLITIA civitatis cum applicatione ad Transylvaniam	— frt 80 kr.
BALLA KÁROLY, vélemény a büntetés mód javítása iránt	— frt 80 kr.
KRAJNER IMRE, a magyar nemes jószág természete Verbőczi koráig tekintettel a külföldi jogokra	1 frt 50 kr.
A VÁROSOK rendezetése iránt	— frt 30 kr.
SZEREMLEI GÁBOR Politia ttnitásainak rövid vázlatul	— frt 50 kr.
PALUGYAI IMRE, ügyvédek, korszerű tervezet ezeknek ügyében	1 frt — kr.
KARVASY ÁGOSTON, a politikai tudományok rendszeresen előadva	— frt 30 kr.
I. kötet. 1 frt 40 kr. helyett	—
SZALAY LÁSZLÓ Themis, értekezés a jog és közgazdaság körében. 3 füzet	1 frt — kr.
CSATSKÓ IMRE, büntetésjogi elméletek, tekintettel a büntetés fajtáira, különösen a halálbüntetésre, 2 kötet	1 frt 50 kr.
BECCARIA a bűnökről és büntetésekről	— frt 80 kr.
KALLAI FERENCZ a magyar nemzetiségről	— frt 30 kr.
Bentham Jerémiás munkái: I. kötet Törvényhozási elvek	1 frt 80 kr.
II. kötet. Büntető törvénykönyv elvei, francziából Récsi Emil	1 frt 80 kr.
Diaeták (erdélyi) végzéseinek nyomdokai és a Compilata Constitutio után kelt articulusok	—
kivonatja, egybeszedte G. L., 3 kötet	3 frt — kr.
Frank Ign. prof. juris civilis hungarici, 2 kötet	3 frt — kr.
Provisionalis 1791 eszt. diaetalis articulusok	— frt 50 kr.
Törvényczikkek 1846—47-beli országgyűlésről	— frt 50 kr.

Ezekon kívül még számos, a magyar korona-tartományokban 1848-ig használt törvénykönyvek találatnak latin és magyar nyelven.